

FORPERSONENS BERETNING • KUFAS LANDSMØDE 2026

Kære medlemmer

Når vi hvert andet år mødes til landsmøde, er det først og fremmest en anledning til at gøre status over det arbejde, vi har udført de sidste to år – og til at se frem mod de opgaver, der ligger foran os.

KUFAs opgave er at arbejde for kunstneres arbejdsvilkår og rettigheder – og for at skabe bedre rammer for et bæredygtigt kunstnerliv og for kunstens rolle i samfundet generelt.

Det gør vi gennem politisk arbejde. Ved at styrke samarbejder i kunstfeltet og ved at udvikle nye strukturer, der kan understøtte kunstneres arbejde i praksis. De sidste to år har blandt andet været præget af forhandlinger om Minimumshonoraraftalen, samarbejdet i Dansk Kunstnerråd – blandt andet med Fair Practice og forskellige statistiske initiativer – og ikke mindst de diskussioner om arbejdsmarkedets indretning, som dagpengesagen har sat tydeligt på dagsordenen.

For at kunne løfte KUFAs opgaver, har vi de seneste 4 år lavet en omfattende organisationsudvikling, som i dag betyder, at vi har et kontor som lever op til myndighedernes krav og at økonomien i de to selskaber balancerer. Vi har sænket kontingentet for de medlemmer der benytter KKART med 35 %. Midt i en virkelighed, hvor alting stiger.

Det er nogle af de emner, jeg vil komme ind på i beretningen.

Minimumshonoraraftalen

Et af de konkrete resultater det sidste år er den nye Minimumshonoraraftale, som netop er trådt i kraft den 1. april.

Sammen med BKF og UKK har KUFA deltaget i forhandlinger med Danske Museer og Foreningen af Kunsthaller om en opdatering af aftalen. Resultatet er en stigning på 40 % over de næste fire år.

Det er et vigtigt skridt. Ikke fordi det løser alle udfordringer i kunstneres økonomi – men fordi det er et udtryk for en anerkendelse af, at det arbejde, der ligger i at udvikle værker og deltage i udstillinger, skal honoreres.

At alle parter i dag bakker op om aftalen, viser, hvor langt vi er kommet siden de første forhandlinger i 2020, hvor det var vanskeligt at finde et fælles udgangspunkt.

Aftalen viser, at et langsigtet arbejde og samarbejder på tværs af organisationer virkelig flytter noget.

Men kunstneres økonomiske rettigheder handler ikke kun om honorarer i udstillingssammenhænge. En anden vigtig del er de kollektive rettigheder, som blandt andet administreres gennem VISDA.

Derfor vil jeg nu give ordet til Jens Louis Valeur-Jaques, som repræsenterer KUFA i VISDA's bestyrelse, og som vil give en status på arbejdet på at sikre visuelle ophavsretsskabere i en tid med AI og andre udfordringer.

Kulturpolitisk arbejde

En vigtig del af KUFAs arbejde foregår i samarbejde med andre kunstnerorganisationer.

KUFA er medlem af Dansk Kunstnerråd, hvor kunstnerorganisationer arbejder sammen om de overordnede vilkår for kunstnere i Danmark. Jeg sidder selv som næstforperson i rådet og deltager i flere arbejdsgrupper.

Her har vi det seneste år arbejdet med Fair Practice – et hollandsk inspireret kodeks for rimelige arbejdsbetingelser i kunst- og kultursektoren. Initiativet har fået stor opbakning, ikke kun fra kunstnerorganisationerne, men også fra kommuner og institutioner – man vil gerne gøre det ordentligt, og kodekset er et kærkomment navigationsværktøj.

Fair Practice Kodeks lanceres om lidt og bliver et begreb, vi skal tage til os og referere til på samme måde som Minimumshonoraraftalen og Den Nye Udstillingsaftale er det i dag – et dokument, der bør være med ved indgåelse af enhver aftale.

Med Fair Practice får parterne i kunst- og kulturproduktioner et fælles grundlag for at belyse centrale forhold i en arbejds- eller projektsituation ud fra fem overskrifter: rimelig betaling, gennemsigtighed, bæredygtige arbejdsvilkår, respekt og ligestilling samt ansvarlig organisering.

Arbejdet i Dansk Kunstnerråd handler også om at skabe et bedre vidensgrundlag for kulturpolitikken. KUFA har været repræsenteret i arbejdsgruppen bag publikationen "Kunstnere i tal", som Dansk Kunstnerråd udgiver sammen med Danmarks Statistik.

Publikationen giver et statistisk grundlag for kulturpolitisk argumentation om kunstneres arbejdsvilkår.

Det gælder blandt andet "Trivselsundersøgelsen" blandt kunstnere, som i løbet af foråret lander i jeres indbakke til besvarelse. Jeg håber, at I vil give jer tid til at besvare den.

Noget af det, der har rykket mest på kunstområdet politisk de senere år, er funderet i den kulturpolitiske redegørelse, som Jacob Engel-Schmidt fremlagde i 2023, og som satte tal på kunstneres betydning i samfundet – både i forhold til hvor mange der bruger kunst og kultur, og hvad kunst- og kulturområdet faktisk

betyder for BNP. 158 milliarder og 150.000 beskæftigede. Det er mere end landbrug, fiskeri og fødevarerområdet - tilsammen!

Tal og statistik er et sprog, man forstår på Christiansborg, og er derfor afgørende, når vi skal løfte den politiske dagsorden på kunstområdet.

En anden vigtig platform for den kulturpolitiske samtale er Kulturmødet Mors, hvor KUFA gennem flere år har været til stede. Her arrangerer vi og deltager i debatter og arrangementer og er med til at sætte kunstneres arbejdsvilkår på dagsordenen. I 2025 var vi bl.a. til foretræde for Folketingets kulturudvalg, for at belyse dagpengeproblematikken, som siden førte til et møde hos Beskæftigelsesministeren.

Kulturmødet er et vigtigt sted at mødes på tværs af kunstområder, organisationer og politikere – og til at skabe alliancer med andre, der arbejder for bedre vilkår i kunst- og kulturlivet.

Et arbejdsmarked i forandring

Kunstnermyten er omsider trådt i baggrunden, og kunstneres faktiske vilkår italesættes i stigende grad. Samtidig bliver det stadig tydeligere, at arbejdsmarkedets traditionelle rammer i dag er bedagede og utilstrækkelige – ikke kun for kunstnere, men for den voksende gruppe af freelancere og kombinatorer. Fra flere sider lægges der derfor pres på regeringen for at finde løsninger, der matcher et arbejdsmarked i forandring.

I mere end et år har en konservativ fortolkning af reglerne om genoptjening af dagpengeretten betydet, at ansatte i administrationsbureauer ikke længere ses som en gyldig ansættelse. Det ved de af jer, der er berørt af dagpengesagen i KKART.

KUFA har naturligvis gjort alt hvad der er muligt for at få dette løst i samarbejde med en række organisationer, der bakker os op – enten af solidaritet eller fordi de også tilbyder deres medlemmer lignende løsninger. Der har hele vejen igennem været vilje hos parterne til at finde en løsning, men processen har trukket urimeligt langt ud.

At sagen har så vidtrækkende konsekvenser for ansatte i KKART er både urimeligt og ulykkeligt. Vi gør hvad vi kan. Og der går ikke en uge uden at jeg presser på for en afslutning.

Men sagen er blevet et storpolitisk anliggende, hvor det har vist sig vanskeligt at finde en fælles vej blandt forhandlingsparterne, som udgør a-kasserne.

Efter aftale med vores allierede har KUFA indtil videre holdt lav profil, da vi ikke vil risikere at påvirke forhandlingerne negativt.

Konflikten handler imidlertid ikke kun om kunstnere, der som hovedregel arbejder projektbaseret og kombinerer forskellige typer arbejde. En kortlægning, som Koda for nylig har lavet, viser, at omkring 7–8 % af arbejdsmarkedet i dag består af såkaldte kombinatorer – mennesker, der sammensætter deres arbejdsliv af flere forskellige indtægtskilder.

Alligevel er mange af de systemer, der regulerer arbejdslivet, stadig indrettet efter en forestilling om én arbejdsgiver og én ansættelse.

Derfor handler sagen i sin kerne om noget større:

Hvordan indretter vi et arbejdsmarked, der kan rumme fremtidens arbejdsliv?

Nye organiseringsformer

Netop derfor handler en del af KUFAs fremadrettede arbejde også om at udvikle nye måder at organisere kombinatørernes arbejde på. Her har vi allerede et kolossalt fortrin – nemlig de mere end 40 års erfaringer med KKART, som mange af jer arbejder igennem.

På sidste landsmøde blev vi opfordret til at se ud over Danmarks grænser i forhold til lignende modeller som KKART. Vi fandt dem i Norge og indledte en dialog, som efter en længere proces nu betyder, at vi kan løfte sløret for et spændende samarbejde med samsdriftselskabet Sosolo, der både værdimæssigt og i praksis minder om KKART. Sammen med Sosolo etablerer vi en fælles virksomhed, hvor kunstnere fra de øvrige genreområder og andre kombinatører, kan få adgang til et kooperativt ansættelsesforhold, hvor de administrative og juridiske forpligtelser håndteres centralt.

Naturligvis uden at enkeltpersoner eller kapitalfonde skummer overskuddet – det skal være de ansatte selv, der får glæde af det, hvis der opnås et overskud.

Samtidig fastholder vi KUFAs medlemstilbud til kunstnere: KKART, som I kender det. Med den særlige viden og ekspertise i kunstneres arbejdsprocesser og vilkår, som er opbygget gennem mange år. KKART vil sammen med det nye selskab opnå flere stordriftsfordele til gavn for de ansatte.

Udvikling af organisationen

KUFA har i de senere år også gennemgået en organisatorisk udvikling.

Foreningen har fået en tydeligere profil, og samarbejdet med andre organisationer i kunstfeltet er blevet styrket. Vi oplever at blive hørt og respekteret, vi har bred opbakning fra de andre kunstnerorganisationer, og vi oplever at kunne bistå vores medlemmer, både i det daglige og på det strukturelle plan.

Samtidig har det seneste år været præget af usikkerhed omkring KKARTs arbejdsgiverforhold i forhold til dagpengesagen, hvilket også har påvirket KUFAs økonomi. Men vi kan konstatere, at medlemmerne er blevet hos os, nye er kommet til, og vi forventer økonomien genetableret allerede fra næste regnskabsår.

Da KKARTs økonomi i dag bærer sig selv, har vi kunnet fjerne det abonnement, der tidligere blev opkrævet for brugen af KKART, og dermed gøre det mere fordelagtigt for kunstnere at være med. Hele 35% af kontingentet er fjernet - og så i en tid, hvor alting bliver dyrere hele tiden.

Vi vil gerne gøre KUFA mere relevant for medlemmerne, og på dette landsmøde skal vi diskutere organisationens videre udvikling – blandt andet forslaget om at

omdanne konfliktfonden til en arbejdslivspulje, der kan støtte medlemmer i situationer, hvor arbejdslivet bliver udfordret.

Fremtiden

Kunst spiller en central rolle i samfundet. Men de mennesker, der skaber kunsten, arbejder ofte under vilkår, der er langt mere usikre end i mange andre professioner. Derfor er der fortsat brug for stærke organisationer, fællesskaber og nye løsninger. Her har KUFA en vigtig opgave, som vi – med jeres opbakning – er klar til at påtage os.

Tak

Til sidst vil jeg gerne sige tak. Tak til medlemmerne for jeres engagement i KUFA. Tak til forretningsudvalget og den udvidede bestyrelse for det arbejde, der lægges i organisationen. Tak til sekretariatet for dagligt at passe forretningen. Tak til vores samarbejdspartnere i kunstfeltet.

Arbejdet fortsætter – og det gør det bedst, når vi gør det sammen.

Signe Klejs

Forperson for KUFA - Kunstnernes Fagforening